

HOE IS DE AANSTAANDE TWEEDE KAMER SAMENGESTELD?

TEKST Jan van Dam, Marcel Ham
FOTO'S ANP, Remko de Waal, Robin Utrecht
ILLUSTRATIES Len Blonk

**EEN BEETJE KLEURRIJKER,
NAUWELIJKS VROUWELIJKER
EN HEEL ERG HOOG
OPGELEID**

De aanstaande Tweede Kamer zal waarschijnlijk voor een derde uit vrouwen bestaan. Het aantal leden met een migratieachtergrond neemt in vergelijking met nu toe. Maar de volksvertegenwoordigers met een praktische opleiding zijn net als nu ver te zoeken. De politieke elite en het 'gemene volk' lijken steeds verder uit elkaar te groeien.

Hoe representatief wordt de nieuwe Tweede Kamer? Hoeveel vrouwen of leden met een migratieachtergrond komen er straks in, en hoeveel hogeropgeleiden?

Om dat in te schatten, keken we op basis van de peilingen van half februari naar de kandidatenlijsten van de politieke partijen. We trokken de achtergronden na van de eerste 40 kandidaten van de VVD, de eerste 20 van de PVV, de eerste 15 kandidaten van CDA, PvdA, GroenLinks, D66, SP. Verder namen we de eerste 6 kandidaten van SGP, ChristenUnie, Forum voor Democratie, Denk, JA21, PvdD, 50PLUS (totaal 177) onder de loep. Behalve wellicht de VVD, hebben we zo alle partijen ruim bemeaten. Uit de telling komt duidelijk naar voren dat de kandidaat-leden nog steeds voor het merendeel man, wit en hogeropgeleid zijn. Momenteel is ongeveer een derde van het aantal Kamerleden

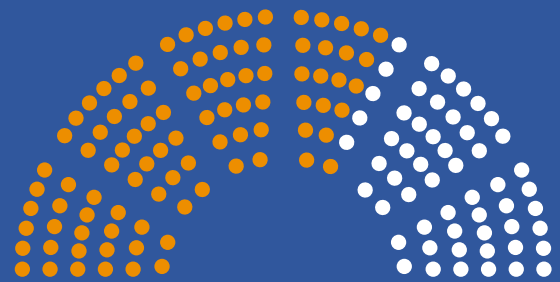

vrouw (47). Dat zal in de nieuwe Kamer niet veel anders zijn. Het aantal burgers met een migratieachtergrond zal wel sterk toenemen: van 10% nu (15 leden) naar 17% straks (30 Kamerleden). Ook kandidaten uit een gezin waarvan een van de ouders een migratieachtergrond heeft, tellen we daarbij mee. Denk daarbij bijvoorbeeld aan Jesse Klaver (GroenLinks) en Vera Bergkamp (D66). Terwijl vrouwen en burgers met een migratieachtergrond straks nog vertegenwoordigd zijn, geldt dat nauwelijks voor mensen met een opleiding anders dan de universiteit of het hbo.¹ Als alles meezit, zitten er straks drie mbo'ers in de Kamer. Tien jaar geleden al stelden de bestuurskundigen Mark Bovens en Anchrit Wille vast dat Nederland wordt bestuurd door de burgers met de hoogste diploma's.² Daar komt de komende vier jaar geen verandering in.

De verwachte percentuele samenstelling van de nieuwe Tweede Kamer naar sekse, migratieachtergrond en opleiding ziet er als volgt uit:

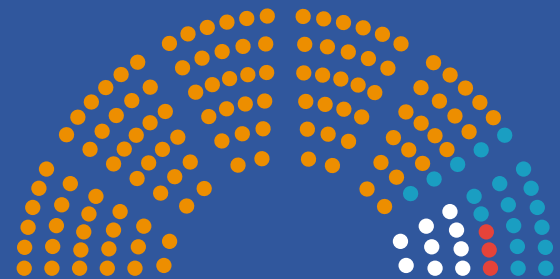
Aanstaande Tweede Kamer, man-vrouw-verdeling

● Aantal mannen: 63% ● Aantal vrouwen: 37%

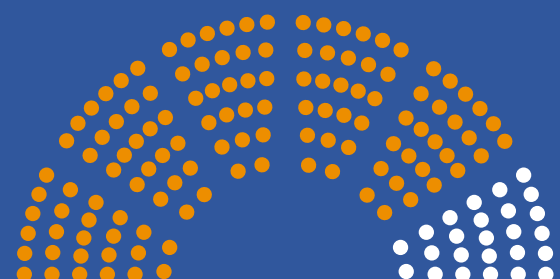
Opleiding kandidaat-Kamerleden

● Universitair: 80% (waarvan 1,7% niet afgemaakt)
● Hbo: 12% ● Mbo: 2% ● Overig: 6%

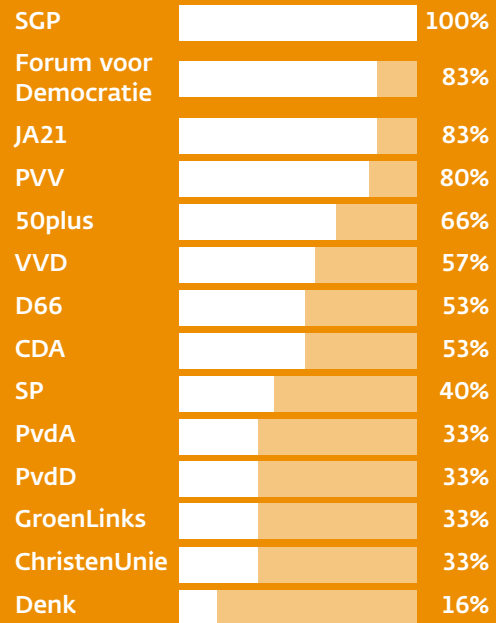
Aanstaande Kamerleden met een migratieachtergrond

● Aantal witte mannen en vrouwen: 83%
● Aantal mensen met een migratieachtergrond: 17%

Witte mannelijke kandidaten

We keken per partij naar etniciteit, man-vrouw-verdeling en opleiding. We gingen daarbij steeds uit van de eerdergenoemde te verwachten aantallen zetels per partij. Dat levert de volgende staafdiagrammen op.

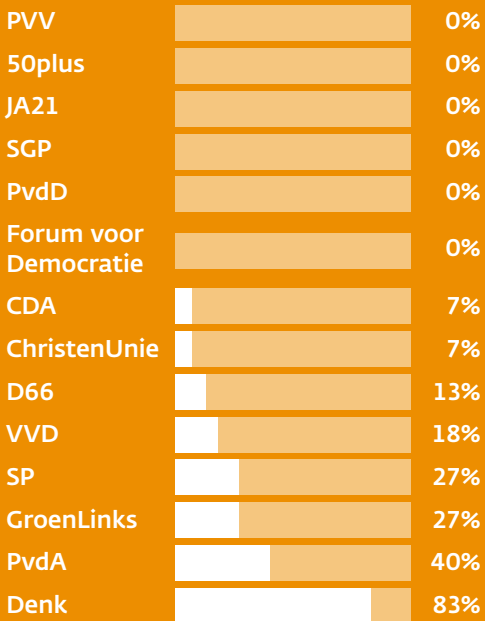

Het overgrote merendeel van de kandidaat-Kamerleden, circa 92%, heeft een academische (80%) of hbo-opleiding (12%) genoten. Van de Nederlandse bevolking heeft 41% universitair of hoger beroepsonderwijs gevolgd.³

Opleidingsniveau kandidaat-Kamerleden

Kandidaten met migratieachtergrond

Dat alle zes kandidaten van de SGP en ChristenUnie universitair geschoold zijn, mag, gelet op de in de protestantse kringen geldende leerstelling *sola scriptura*, eigenlijk geen verwondering wekken. Dat ook alle kandidaten van Denk de universiteit hebben doorlopen, wijst erop dat Kamerleden met een migratieachtergrond sterk lijken op hun witte collega's. Wat dan weer de vraag oproept in hoeverre zij de belangen van de lageropgeleide migranten weten te vertegenwoordigen.

Bestuurskundigen Mark Bovens en Anchrit Wille noemden tien jaar geleden de opleidingskloof tussen hogeropgeleide politici en lageropgeleide burgers problematisch, omdat beide groepen verschillende zorgen en belangen hebben. De bestuurskundigen wezen bijvoorbeeld op het verschillende gewicht dat hoger- en lageropgeleiden hechten aan criminaliteitsbestrijding, het naleven van normen en waarden, en opleiding (Zie ook pagina 27).

Jan van Dam is journalist, **Marcel Ham** hoofdredacteur van het *Tijdschrift voor Sociale Vraagstukken*

Noten

- https://www.parlement.com/id/vk6bd3xy9nl2/opleidingsniveau_tweede_kamerleden
- <https://www.socialevraagstukken.nl/de-tweedeling-tussen-hoger-en-lager-opgeleiden/>
- <https://digitaal.scp.nl/ssn2020/onderwijs/>

Bronnen

- Kandidatenlijsten politieke partijen
- LinkedIn
- Persoonlijke websites van kandidaat- Kamerleden
- Parlement.com
- tweedekamer.nl